

Reduserer subsidiert kjeveortopedisk behandling ulikheter i tilgang?

Funn fra Norge basert på folkeregisterdata

Tittel i originalversjon:

Does subsidized orthodontic treatment reduce inequalities in access?

Evidence from Norway based on population register data

Hovedbudskap

Refusjonsordningen basert på behovsgradering av malokklusjoner bidrar til å gi et kjeveortopedisk tilbud til barn og unge uavhengig av foreldrenes inntekt.

Karakteristika ved originalartikkelen

Vi studerte sammenhengen mellom foreldrenes inntekt og hvorvidt barna fikk kjeveortopedisk behandling. Analysene ble utført på hele den norske populasjonen av barn og unge i aldersgruppen 10-18 år i 2019. I overkant av 350 000 barn og unge ble inkludert i studien; både de som fikk og som ikke fikk kjeveortopedisk behandling. Dette er en registerbasert analyse hvor data fra Statistisk sentralbyrå ble koblet med refusjonsdata for kjeveortopedisk behandling hentet fra Helsedirektoratets KUHR database.

Som mål på inntekt brukte vi relevante opplysninger i selvangivelsen til begge foreldrene. Inntektsmålet er presist og dekkende for de faktiske økonomiske ressurser hver familie har til disposisjon. For noen typer analyser fikk vi også påkoblet foreldrenes høyeste utdanningsnivå, innvandrerbakgrunn og bosted.

Hovedfunnet illustreres i figuren: uavhengig av om foreldrene tilhører den øvre eller nedre inntektsfordelingen, så er sannsynligheten tilnærmet den samme for å motta kjeveortopedisk behandling. Dette gjelder for alle tre grupper av behov.

Problemstilling

I hvilken grad er tilbudet av kjeveortopediske tjenester til barn og unge i Norge uavhengig av foreldrenes økonomiske ressurser?

Legger man til grunn de egalitære målsettinger i tenkningen rundt den norske velferdsstaten, vil det være ønskelig å ha en refusjonsordning for kjeveortopedi som sikrer alle barn og unge et likt tilbud uavhengig av foreldrenes økonomiske situasjon. En analyse av dagens ordning belyser om refusjonsordningen ivaretar slike egalitære målsettinger.

Myndigheter, politikere og fagmiljøer har forholdt seg til dagens system, uten å ha noen klar formening om de fordelingsmessige konsekvenser av ordningen.

I mangel av forskningsbaserte studier med relevans for nordiske/norske forhold, utfordres ikke våre funn av tidligere forskning på feltet.

Funnene viser at dagens refusjonssystem ivaretar egalitære målsettinger om likhet i tilgjengeligheten til kjeveortopediske tjenester.

Forfattere: Nan Jiang, Jonas Minet Kinge, Irene Skau, Jostein Grytten

Tidende publiserer sammendrag med funn og resultater av betydning for norske tannleger og pasienter når norske forskere publiserer i et internasjonalt tidsskrift.

Artikkelen er publisert 30.10.23 i open access-publikasjonen Community Dental Oral Epidemiology: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/cdoe.12918>

<http://doi.org/10.1111/cdoe.12918>

